

Pakotteet

Taloudellisten pakotteiden noudattaminen:

Danske Bank noudattaa YK:n, EU:n, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Yhdysvaltojen asettamia talouspakotteita sekä muita asiaan kuuluvia pakotteita.

Käytössämme on prosesseja, joilla voimme varmistaa, ettemme tarjoa pankkipalveluja pakotteiden kohteena oleville osapuolille emmekä osallistu liiketoimiin tai toimiin, jotka rikkovat pakotteita.

Danske Bankin tiettyjä maita, alueita, toimialoja jne. koskeva käytäntö niihin liittyvän yleisen talousrikosriskin vuoksi voi olla voimassa olevia taloudellisia pakotteita rajoittavampi.

Lisäksi emme tiettyjä rajattuja poikkeuksia lukuun ottamatta

edistä mitään liiketoimintaa tai liiketoimia, jotka koskevat Venäjää, Valko-Venäjää, Pohjois-Koreaa, Irania, Syyriaa ja Donetskin, Luhanskin ja Krimin alueita Ukrainassa tai muita alueita, jotka eivät ole Ukrainan hallituksen hallinnassa. Venäjän Ukrainaankohdistaman hyökkäyksen jälkeen olemme ottaneet käyttöön rajoituksia kaikkiin uusiin liiketoimiin, jotka liittyvät Venäjään tai Valko-Venäjään. Jos saamme asiakkaaltamme pyynnön etukäteen, voimme harkita käsittelevämme tiettyjä näihin alueisiin liittyviä tapahtumia, kuten humanitaarista apua koskevia tapahtumia.

Voimme päättää olla tarjoamatta tiettyjä tuotteita tai palveluita tai muuten kieltäytyä edistämästä liiketoimia, jos nämä toimet ylittävät riskinottohalukkuutemme.

Pakotteet ovat..

Poliittinen väline

- Pakotteet ovat rajoituksia tai kieltoja, jotka on asetettu laeilla ja määräyksillä ja jotka voivat kohdistua talouteen, diplomaattiaan, rahoitukseen ja kaupankäyntiin liittyviin toimiin, jotka koskevat tiettyjä maita, valtioiden johtoa, yhteisöjä, järjestöjä ja/tai yksityishenkilöitä. Pakotteet koostuvat yleensä varojen jäädyttämisestä, matkustusrajoituksista, vienti- ja tuontirajoituksista, taloudellisista pakotteista ja muista pakoteohjelmassa määritellyistä toimenpiteistä.

Kenen on oltava tietoinen pakotteista?

- Pakotteet ovat tärkeä kansainvälisen diplomatian väline.
- Niitä käytetään suoran sotilaallisen voiman sijasta rankaisemaan vastuussa olevia osapuolia kokonaisten ryhmien ja kansojen sijasta.
- Talouspakotteet ovat rangaistuksia, joita kohdistetaan maahan, sen virkamiehisiin, yrityksiin tai yksityisiin kansalaisiin joko rangaistuksena tai pyrkimyksenä ehkäistä kohteena olevia käytäntöjä ja toimia.

Henkilöt,

kuten terroristijohtajat, huumekauppiaat, aseiden levittäjät ja korruptoituneet johtajat.

Maat,

joita rikkovat kansainvälisiä sopimuksia ja/tai ihmisoikeuksia

Hyödykkeet

voivat olla pakotteiden alaisia taloudellisen ja poliittisen painostuksen kohdistamiseksi maihin, yksiköihin ja henkilöihin, jotka rikkovat kansainvälisiä lakeja ja ihmisoikeuksia.

Alukset

Rahtialuksille ja lentokoneille voidaan asettaa pakotteita. Niitä ei päästetä satamaan, laskeutumaan, tankkaamaan polttoainetta tai huollettavaksi.

Yritykset

voivat joutua pakotteiden alaisiksi, jos ne toteuttavat epäoikeudenmukaisia strategioita muissa maissa tai liittyvät läheisesti pakotteiden kohteena oleviin maihin, yksiköihin tai henkilöihin.

Pakoteohjelmia määräävät viranomaiset

Pakotelait liittyvät läheisesti ulkopoliittikkaan ja kansainväliseen politiikkaan.

Niitä määräävät erilaiset ylikansalliset elimet ja maat.

Danske Bank noudattaa YK:n, EU:n, Yhdistyneen kuningaskunnan ja Yhdysvaltojen asettamia talouspakotteita sekä muita asiaan kuuluvia pakotteita.

- Kaikki YK:n jäsenvaltiot ovat velvollisia noudattamaan YK:n asettamia pakotteita.
- YK:n pakotteet vaihtelevat taloudellisista kauppaa koskevista pakotteista kohdennettuihin pakotteisiin, kuten asevientikieltoihin, matkustuskieltoihin ja hyödykkeitä koskeviin rajoituksiin.
- YK:n pakotteiden ensisijaisena tavoitteena on mahdollistaa rauhanomaisia siirtymiä, ehkäistä muita kuin perustuslaillisia muutoksia, ehkäistä terrorismia, puolustaa ihmisoikeuksia ja estää aseiden leviämistä.

- Kaikkien EU:n jäsenmaiden on noudatettava EU:n neuvoston asettamia EU:n pakotteita.
- EU noudattaa kaikkia YK:n asettamia pakotteita.
- EU:lla on oikeus asettaa omia pakotteitaan YK:n asettamien pakotteiden lisäksi.

- Yhdysvaltain ulkoministeriö ja valtiovarainministeriön ulkomaisten varojen valvontavirasto (Office of Foreign Assets Control eli OFAC) ovat ensisijaisia yksiköitä, jotka hallinnoivat Yhdysvaltain asettamia pakoteohjelmia.
- Erikseen nimettyjen kansalaisten ja estettyjen henkilöiden luettelo (SDN-luettelo) koskee henkilöitä, joihin kohdistuu estopakotteita (varojen jäädyttäminen EU:n lainsäädännössä), ja alakohtainen pakoteluettelo (SSI-luettelo) kohdistuu tiettyihin toimiin. Yhdysvaltain asettamat pakotteet koskevat kaikkia Yhdysvaltain kansalaisia (kaksoiskansalaiset mukaan lukien), pysyviä asukkaita ("vihreän kortin" haltijoita), kaikkia Yhdysvaltain lainsäädännön mukaisesti perustettuja yksiköitä, kaikkia Yhdysvalloissa oleskelevia henkilöitä sekä kaikkia henkilöitä, jotka harjoittavat toimintaa Yhdysvalloissa.
- Yhdysvaltain toissijaiset pakotteet: Ulkomaalaisten henkilöiden olisi otettava huomioon, että vaikka heidän toiminnallaan ei ole suoria yhteyksiä Yhdysvaltoihin, se voi olla Yhdysvaltojen lainsäädännön mukaan pakotteiden alaista tiettyjen Yhdysvaltojen pakotteiden ekstraterritoriaalisen soveltamisen vuoksi.

- Yhdistyneen kuningaskunnan pakoteohjelmia hallinnoi kolme ministeriötä: Her Majesty's Treasury, The Foreign & Commonwealth Office (FCO) sekä UK Department for Business Innovation and Skills (BIS).
- Yhdistyneen kuningaskunnan asettamat pakotteet koskevat koko Yhdistynyttä kuningaskuntaa Pohjois-Irlanti mukaan lukien. Lisäksi Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten ja Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön nojalla perustettujen oikeussubjektien, niiden merentakaiset sivuliikkeet mukaan lukien, on noudatettava Yhdistyneen kuningaskunnan asettamia pakotteita.
- Yhdistynyt kuningaskunta on ottanut käyttöön suurimman osan YK:n ja EU:n asettamista pakotteista.
- Brexitin vuoksi Yhdistynyt kuningaskunta aikoo koota useita EU:n asettamia pakotteita laajempaan yksipuoliseen pakoteohjelmaan.

Esimerkkejä pakoteohjelmista

Alla olevat esimerkit eivät välttämättä heijasta tällä hetkellä voimassa olevia pakotteita, koska kansainväliset taloudelliset pakotteet voivat muuttua nopeasti ja ilman ennakoilmoitusta.

Lentokone - M-VITO

Yksityiskoneen omistaa Venäjän kansalainen, joka tuki pyrkimyksiä puuttua vuoden 2018 välivaaleihin Yhdysvalloissa.

Yritys

Gazprom on käyttänyt epäoikeudenmukaista strategiaa asettamalla muiden maiden kanssa solmimiinsa toimitussopimuksiin rajoituksia, jotka koskevat kaasun viennin rajoittamista tai estämistä.

Henkilö

Herran vastarinta-armeija -nimisen sissiliikkeen perustaja, joka on vuodesta 2016 lähtien syyllistynyt Keski-Afrikan tasavallassa kansainvälistä ihmisoikeuslainsäädäntöä rikkoviin tekoihin.

Hyödyke

Kaupankäynti Norsunluurannikolta peräisin olevilla timanteilla on pakotteiden alasta kapinallisjoukkojen heikentämiseksi ja lopulta rauhan palauttamiseksi. Näiden pakotteiden yleisenä tavoitteena on ratkaista Keski-Afrikan tasavallassa käynnissä oleva konflikti.

Venezuela

EU:n neuvosto otti käyttöön rajoitustoimenpiteitä demokratian, oikeusvaltioperiaatteen ja ihmisoikeuksien heikkenemisen takia Venezuelassa nykyinen hallinnon aikana. Sen vuoksi Venezuelan valtionhallintoon, valtion omistamaan Petróleos de Venezuela, S.A. (PdVSA) -öljy-yhtiöön, Venezuelan keskuspankkiin, Venezuelan kehityspankkiin (BANDES) ja niiden tytäryhtiöihin on kohdistettu jäädyttäviä/estäviä pakotteita.

Alus - Bonita Queen

Alus kuljetti iranilaista öljyä palvellessaan yhtiötä, joka tarjosi taloudellista, aineellista ja logistista tukea Iranin entiselle öljymistralle.

Krim ja muut Ukrainan valtiohallintaan kuulumattomat alueet, eli Donetskin kansantasavalta (DNR) ja Luhanskin kansantasavalta (LNR)

EU ei tunnusta Krimin ja Sevastopolin sekä DNR:n ja LNR:n laitonta liittämistä Venäjään. EU tuomitsee yhä tämän kansainvälistä oikeutta rikkovan liittämisen. Pakotteita ovat varojen jäädyttäminen/estäminen, matkustuskiltoit, tiettyihin teollisuudenaloihin ja yrityksiin kohdistuvat rajoitukset sekä sotilas- ja kaksikäyt-tötutotteiden ja tiettyjen strategisten tuotteiden ja teknologian kauppaa koskevat rajoitukset.

Valko-Venäjä

Valko-Venäjän hallinnon toiminnan muuttamiseksi Yhdysvallat, Yhdistynyt kuningaskunta ja EU asettivat pakotteita tietyille Valko-Venäjän talouden aloille, jotka tuottavat tuloja valtiovallalle. Valko-Venäjän talouden tupakka-, potaska-, raakaöljy- ja tietoliikennealoihin kohdistuu kauppapakotteita. Myös kaksikäyttötuotteisiin kohdistuu rajoituksia. Lisäksi Valko-Venäjälle ei saa viedä aseita eikä niihin liittyvää materiaalia eikä välineitä, joita voitaisiin käyttää kansalliseen sortotoimintaan. Myös edellä mainittuihin asioihin liittyvät tekninen tai taloudellinen apu ja palvelut ovat kiellettyjä.

Venäjä

Puolustuksen, energian ja rahoituspalvelujen aloille on asetettu pakotteita tunnustamatta jättämistä koskevan politiikan välineenä. Siten korostetaan, että näitä pakotteita asettavat maat eivät tunnusta Krimin liittämistä Venäjään. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä Venäjään liittyvään tuontiin ja vientiin, alakohtaisten pakotteiden kohteena oleviin yksiköihin liittyviin maksuihin ja erääntymisaikoihin sekä asiakkaiden kauppaan venäläisten vastapuolten kanssa. Huomaa, että monet Venäjän sisällä ja Venäjän ulkopuolella sijaitsevat yksiköt eivät ole suoraan luettelossa, vaan niihin kohdistetaan pakotetoimenpiteitä, koska ne ovat kohteena olevien venäläisten yksikköjen omistuksessa tai hallinnassa.

Pohjois-Korea

Pohjois-Koreaan on kohdistettu laajoja ja erittäin kattavia rajoitustoimia ydinaseiden leviämisen uhkaan ja ihmisoikeusloukkauksiin puuttumiseksi.

Iran

Iraniin on kohdistettu rajoitustoimia reaktiona vakaviin, Iranin valtiovallan toteuttamiin ihmisoikeusloukkauksiin.

Syyria

Pakoteohjelman tarkoituksena on puuttua Syyrian valtiovallan politiikkaan, jolla tuetaan terrorismia, jatketaan Libanonin miehitystä, pyritään hankkimaan joukkotuhoaseita sekä ohjusohjelmia ja heikennetään kansainvälisiä pyrkimyksiä Irakin vakauttamiseksi. Lisäksi pakoteohjelma toimii reaktiona Syyriassa meneillään olevaan väkivaltaan ja ihmisoikeusloukkauksiin. Yhdysvallat on asettanut laajoja rajoitustoimenpiteitä koko maassa. EU on ottanut käyttöön useita rajoitustoimenpiteitä valtion virkamiehiä, sotilasteknologian vientiä ja tuontia sekä Syyrian energiateollisuuden tehtäviä investointeja vastaan.

Rajoitustoimet

Ja niiden rikkomistapausten seuraukset

Matkustuskiellot

- Kieltojen kohteena olevilta henkilöiltä tai yksiköiltä voidaan evätä pääsy tietyille alueille.

Esimerkki: Valko-Venäjän presidentti on asetettu matkustuskieltoon Valko-Venäjällä vuonna 2020 järjestettyjen presidentinvaalien jälkeisen rauhanomaisten mielenosoittajien, opposition jäsenten ja toimittajien väkivaltaisen sorron ja pelottelun vuoksi.

Alakohtaiset rajoitukset ja kauppapakotteet

- Alakohtaisten pakotteiden kohteena ovat tietyt toimet.
- Kaupankäyntirajoitukset ovat rajoituksia ja kieltoja, jotka koskevat tietyntyyppisiä tavaroita, palveluja ja teknologiaa, kuten aseita ja sotatarvikkeita, kaksikäyttötuotteita tai tavaroita, joita voidaan käyttää kansalliseen sortotoimintaan.

Esimerkki: Pohjois-Koreasta peräisin olevien tekstiilien tuonnille on asetettu alakohtainen rajoitus.

Rahataloutteen ja varojen jäädyttämiseen kohdistuvat ja estävät rajoitukset

- Rahatalouteen liittyvät rajoitukset estävät tai rajoittavat taloudellista toimintaa.
- Myös lähteviä ja/tai saapuvia maksuja voidaan pysäyttää.
- Jäädyttämistä ja estämistä koskevat rajoitukset rajoittavat kokonaisvaltaisesti liiketoimintaa tai varojen, tuotteiden, etujen ja palvelujen asettamista sellaisten henkilöiden, yritysten, organisaatioiden ja yksikköjen saataville, joihin sovelletaan tämäntyyppisiä pakotteita. Nämä tahot ovat ikään kuin mustalla listalla, ja jos pakotteiden kohteena olevaan henkilöön kohdistuu pakotteita toiminta-alueellasi, näiden tahojen omaisuus on myös "jäädytettävä" eikä sitä voida asettaa kyseisen tahon saataville.

Esimerkki: EU:n asettama matkustuskielto koskee yli puolta tusinaa Venäjän merkittävimmistä oligarkeista, joista monilla on läheiset suhteet Venäjän presidentti, ja EU on jäädyttänyt heidän varansa. Sillä tavoin EU rankaisee joitakin maan vaikutusvaltaisimmista ihmisistä Ukrainaan tehdyn hyökkäyksen vuoksi.

Rikosoikeudellinen vastuu

Lakisääteisten pakoteasetusten rikkomisesta määriteltä rangaistus voi olla enintään neljä vuotta vankeutta esim. rikkomuksen tehneen yrityksen vastuuhenkilölle

Sakot

Pakotteiden rikkominen voi johtaa sakkorangaistuksiin.

Maine

Maine voi vahingoittua pakotteiden rikkomisen vuoksi. Tämän seurauksena voi olla liiketoiminnan ja asiakkaiden menetys.

Mitä voit tehdä, jotta olet tietoinen pakoteriskistä?

Tunne asiakkaasi, toimittajasi, liikekumppanisi ja tuotteesi

Organisaatio

- Vaikuttavatko pakotteet kokonaisomistajuuteesi?
- Miten yrityksesi on organisoitu; mitkä ovat yhtiön osakkeenomistajien, omistajien, kumppaneiden ja määräysvaltaa käyttävien henkilöiden kansalaisuudet?
- Missä yrityksesi sijaitsee ja mistä käsin toimit?
- Kenen kanssa käytte kauppaa suoraan tai välillisesti?

Tuote- ja toimitusketju

- Kohdistuuko viennin kohdemaahan pakotteita?
- Rajoitetaanko tuotteidesi tuontia/vientiä pakotteilla?
- Liittyykö liiketoimiisi pakoteluettelossa mainittuja henkilöitä tai yksiköitä?
- Kuka kuljettaa tavaroita, miten ja millä reiteillä?
- Mistä tuotteesi on hankittu? Tiedätkö alkuperämaan?
- Mitä valuuttaa käytät?
- Toimiiko vastapuolesi pakotteiden kohteena olevassa maassa?

Riskialtistuksesi

- Ovatko jotkin liiketoiminnan osat alttiimpia kuin toiset?
- Suojaavatko liiketoimintasopimuksesi sinua toista osapuolta vastaan, jos niihin kohdistuu tulevaisuudessa pakotteita?

Hyödyllisiä linkkejä

Kansainväliset talouspakotteet ja kotimaiset jäädyttämispäätökset – Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen – www.finanssivalvonta.fi (FI)

Restrictive measures (sanctions) | European Commission (europa.eu) (EU)

EU:n pakotekartta (EU)

Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvosto | (YK)

Office of Financial Sanctions Implementation – GOV.UK (www.gov.uk) (Yhdistynyt kuningaskunta)

Office of Foreign Assets Control – Sanctions Programs and Information | Yhdysvallat Valtiovarainministeriö (Yhdysvallat)

Vastuunrajoituslauseke:

Tämä aineisto on tarkoitettu vain tiedotustarkoituksiin, eikä se muodosta eikä voi korvata oikeudellisia, taloudellisia, kaupallisia tai muita erityisiä neuvoja.

Danske Bank ei anna asiakkailleen taloudellisia pakotteita koskevia erityisneuvoja. Tätä aineistoa ei ole tarkoitettu eikä kirjoitettu käytettäväksi tai avuksi erityisneuvojen antamiseen Danske Bankin asiakkaille tai kolmansille osapuolille. Danske Bankin asiakkaiden ja kolmansien osapuolten pitää pyytää erityisneuvoja omilta riippumattomilta neuvonantajiltaan.

Tämä aineisto ei välttämättä heijasta tällä hetkellä voimassa olevia pakotteita, koska kansainväliset taloudelliset pakotteet voivat muuttua nopeasti ja ilman ennakoilmoitusta.

Danske Bank ei vastaa vahingoista tai tappioista, jotka johtuvat suoraan tai välillisesti näiden tietojen käyttämisestä.